

90

watersportvereniging de Schelde

jaar

MARITIEM

Bergen op Zoom

2025

www.wvdeschelde.nl

ROBBE

Financiële Raadgevers

Verzekeringen • Hypotheken • Belastingadvies

Dankzij onze volmacht bent u
verzekerd van persoonlijke
schadebehandeling

**De beste verzekering
voor een plezierjacht?**

*Robbe helpt
je verder*

**WATERSPORTVERENIGING "DE SCHELDE".
OPGERICHT 20 DECEMBER 1934.**

Correspondentie: WV De Schelde

Hoofdlocatie:
(havenkantoor)
Havennr. 1536(voet/fiets)
Havennr. 1538(hijsplateau)
Havenmeester:
E-mail:

Vermuidenweg 6
4612 PK Bergen op Zoom
Tel: 0164-237472
www.wvdeschelde.nl
Maurice van den Heuvel
havenmeester@wvdeschelde.nl

Zeilclub ALW:

Calandweg-Geertruidadijk
"Aan Lager Wal" "Zeilen op de
Binnenschelde" Calandweg 11
4612PG Bergen op Zoom.
Tel.: 0164-237472

ING: IBAN: NL88 INGB 0001 0779 49

Samenstelling van het bestuur:

B. Aertssen (Bram)
Voorzitter

E-mail: voorzitter@wvdeschelde.nl

B. Lebeau (Ben)
Secretaris

E-mail: secretaris@wvdeschelde.nl

Vacant
Voorzitter zeil en jeugd

E-mail: vzjeugd@wvdeschelde.nl

H. Nijssen (Hans)
Penningmeester

E-mail: penningmeester@wvdeschelde.nl

Vacant
2e Penningmeester

Vacant

Voorzitter activiteitencommissie E-mail: actcom@wvdeschelde.nl

R. Van der Heijden (Richard)

Voorzitter technische commissie E-mail: tc@wvdeschelde.nl

R. de Waal (Ruud)

Voorzitter havencommissie E-mail: vzhavencom@wvdeschelde.nl

Vacant

Algemeen Bestuurslid

Clubkrant

E. Willems

Redacteur clubblad

Clubhuis: Vermuidenweg
1536 4612 PK Bergen op Zoom
Clubhuisbeheer
Tel: 0164-657693
E-mail: clubhuis@wvdeschelde.nl

Opzegging van uw lidmaatschap dient schriftelijk te geschieden vóór 1 december van het lopende lidmaatschapsjaar. Het ledensecretariaat bevestigt de opzegging eveneens schriftelijk WV "De Schelde" is ingeschreven bij de KvK Breda onder no.40280537

VOORWOORD van de Voorzitter,

22 september 2025,

Geachte leden,

De zomer is voorbij, de meeste leden zijn weer aan het werken, behalve de gepensioneerden die kunnen zich nuttig maken op de haven of elders. Het was een prima zomer, veel zon en weinig regen. Vanaf 3 maart tot heden is de temperatuur niet onder de 20 graden geweest, dan wel in het centrum van Bergen op Zoom. Ook de activiteiten op de haven beginnen weer, ikzelf heb al weer een paar keer boten uit het water gehaald alsook de andere hijsmeesters.

Vorige week hebben wij (Ben Lebeau, Hans Nijsen en mijzelf) een belronde gedaan naar leden die nog openstaande rekeningen hadden open staan, het waren er best veel. De meeste die ik sprak hadden er begrip voor dat wij belden, andere hadden weer een smoesje maar de intentie van de meeste leden is wel dat ze wel betalen. Deze belronde doen wij over een paar weken weer en dan kijken hoeveel van deze leden ook de rekening betaald hebben.

Zoals u misschien weet zorg ik voor de input van de clubkrant, ik vraag aan het bestuur of zij ook iets te melden hebben. Soms niets of weinig en dan moet ik wel deze clubkrant vullen met nuttig nieuws. Ik zoek meestal

nieuws uit de Delta omdat de meeste leden op deze wateren varen. Maar als er uit de regio niets te melden valt dan pak ik stukken over de natuur, ook deze uitgave van de clubkrant staan weer boeiende stukken in over de natuur. Onze voortuin, de Oosterschelde heeft hier een heel belangrijke functie in. De vogelstand is sinds de afsluiting van deze zee-arm drastisch afgenomen, dus een beetje aandacht is wel nuttig en leerzaam voor een ieder.

Ik heb in de vorige clubkrant een stuk geschreven over de visstand en daar schreef ik(**Uit eigen onderzoek van Bram Aertssen (weervisser van 1975 tot 2093) blijkt dat het zoutgehalte sterk is toegenomen,**)

Dat moet ik bijstellen, ik kreeg van verschillende leden de opmerking dat ik wel erg oud zou worden wat leeftijd betreft, het moet van 1975 tot 1993, en ik hoop dat de leden weer gerust kunnen slapen. Als leden mijn verhaal hebben gemist, deze is zeer de moeite waard om te lezen, je kunt deze op de site van de vereniging terug vinden.

Op 25 oktober gaat de jaarlijkse Waailappen race weer van start, u krijgt over enkel weken hierover bericht bij e-mail.

De mosselavond is zaterdag 15 november in ons clubhuis café het haventje, ook hierover krijgt u per mail bericht voor deelname.

De volgende uitgave van de clubkrant is rond 9 november.

Namens het bestuur,
Bram Aertssen, Voorzitter WV De Schelde

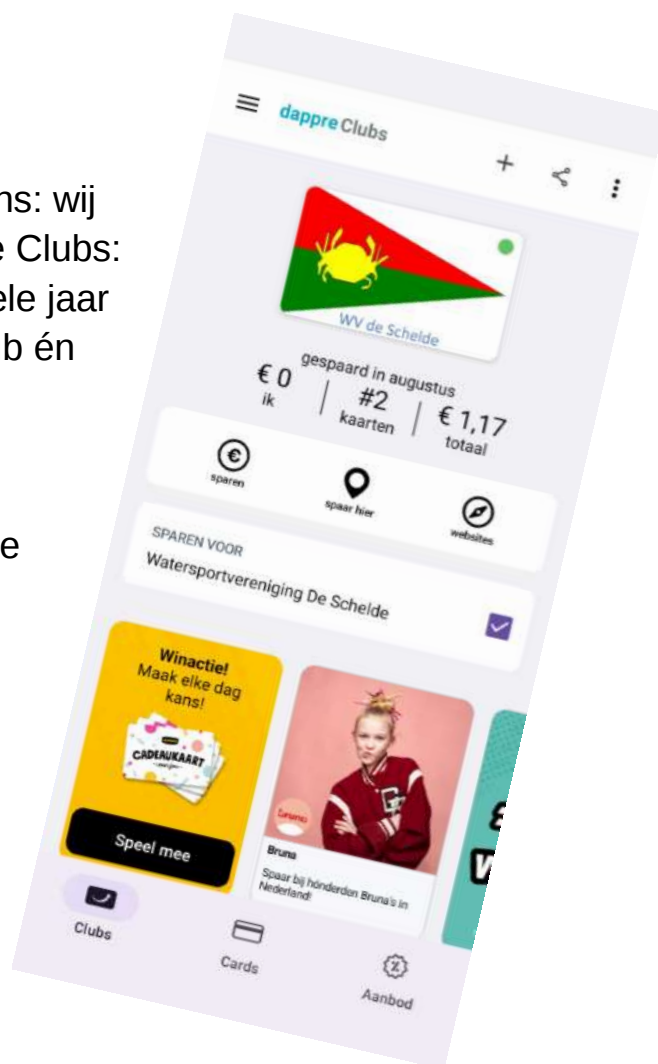
PIN en spaar automatisch voor de vereniging, zonder dat het je iets kost!

Beste leden,

We hebben leuk nieuws voor jou en voor ons: wij doen met onze vereniging mee met Dappre Clubs: een unieke en structurele manier om het hele jaar automatisch Euro's te sparen voor onze club én voor jezelf: bijvoorbeeld voor je contributie, vouchers en toegangsbewijzen.

Sparen doe je heel simpel door aankopen te doen bij deelnemende ondernemers.. De ondernemers beslissen zelf welk bedrag of percentage van jouw besteding je bij hen kunt sparen. Dat zie je eenvoudig in de Dappre app.

Er doen al honderden ondernemers mee die graag onze vereniging en jou sponsoren! In Bergen op Zoom zijn dat de drie Jumbo's (2% bij aankoop groter dan €25, anders 1%) en Washin 7.

Meedoen is heel makkelijk.

1. Ga naar

<https://dappre.com/club/?cmsId=68527c84faa7ba9c63a9b04a>

om direct onze Digitale Clubkaart te activeren in de privacy vriendelijke Nederlandse netwerk-app Dappre. Je hoeft geen account aan te maken en er worden geen persoonsgegevens gevraagd.

2. Koppel eenvoudig en veilig onze Digitale Clubkaart aan je eigen betaalrekening(en).
3. Reken af bij deelnemende ondernemers door te pinnen en je spaart helemaal automatisch voor onze vereniging én voor jezelf! Je hoeft geen pasjes te laten zien. Pinnen = sparen!

4. In Dappre kun je zien waar en hoeveel je kunt sparen (bij 'spaar hier') en zien hoe je spaarsaldo oploopt!
5. Elke maand gaat het gespaarde bedrag automatisch naar de club(s) waar jij voor wil sparen. Je kunt via Xtras sparen voor je contributie, vouchers en cadeaukaarten van deelnemende ondernemers. Leuk!

Koop lokaal, steun onze vereniging en spaar voor jezelf! Wij doen mee, jij ook?

Veel plezier met sparen!

Het bestuur

Voor vragen: secretaris@wvdeschelde.nl

1 procent van windparkinvesteringen kan miljoenen hectares zeeleven herstellen

NIOZ Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee 29-JUL-2025

Een bijdrage van 1 procent van alle wereldwijde investeringen tot 2050 in offshore windprojecten is al voldoende om natuur grootschalig te herstellen. Dat blijkt uit een internationale studie onder leiding van De Rijke Noordzee (DRN) en het Nederlands Instituut Onderzoek Zee (NIOZ). Het onderzoek is op 7 juli gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift Bioscience.

Windparken op zee kunnen een cruciale rol spelen in het herstel van kwetsbare natuur (Bron: The Rich North Sea)

Windparken op zee leveren niet alleen schone energie, maar kunnen ook een cruciale rol spelen in het herstel van kwetsbare natuur onder en

boven water. Denk aan riffen op de zeebodem, koraalriffen, zeegrasvelden, wetlands langs de kust – ecosystemen die van groot belang zijn voor de biodiversiteit, de vispopulaties en het klimaat.

Het onderzoek is uitgevoerd door een breed internationaal team van wetenschappers en het is op een cruciaal moment gepubliceerd. Wereldwijd dreigen belangrijke natuurdoelen uit het zicht te raken, simpelweg omdat er te weinig geld en daadkracht is. Een voorbeeld is het VN-doel om, vóór 2030, 30 procent van de aangetaste natuur te herstellen.

Nu slimme regels inbouwen

Volgens de onderzoekers kunnen – met slechts 1 procent van de wereldwijde investeringen in wind op zee tot het jaar 2050 – miljoenen vierkante kilometers aan mariene natuur worden hersteld. Dit kan gaan om koralen, mangroven, zeegrasvelden en oesterriffen. "Wind op zee heeft de unieke kans om niet alleen bij te dragen aan de energietransitie, maar ook om als eerste offshore-industrie écht positief bij te dragen aan grootschalig natuurherstel", zegt hoofdonderzoeker Christiaan van Sluis (DRN). "Door nu slimme regels in te bouwen in windparkvergunningen en aanbestedingen, kunnen we met een fractie van de totale investeringen biodiversiteitsverlies keren."

Elke dollar levert twee tot twaalf dollar op

Herstel van zee-ecosystemen is niet alleen goed voor planten en dieren, maar levert tastbare voordelen voor mensen op. Gezonde zeeën en kustlandschappen slaan CO₂ op, zorgen voor kustbescherming en dragen bij aan vispopulaties. Voor elke dollar die wordt geïnvesteerd in natuurherstel, kan twee tot twaalf dollar aan maatschappelijke baten worden terugverdiend, blijkt uit de studie. Juist nu de windsector op zee wereldwijd hard gaat groeien: van 56 gigawatt in 2021 tot zo'n 2000 gigawatt in 2050. "Als we natuurherstel daarbij structureel meenemen, komen natuurdoelen binnen handbereik", aldus Van Sluis.

Vast beleidsonderdeel

De onderzoekers pleiten ervoor om natuurherstel een vast onderdeel te maken van het beleid rond wind op zee. Bijvoorbeeld door in vergunningen en aanbestedingen op te nemen dat een vast deel van de financiering ten goede komt aan biodiversiteit. Juist nu de sector

wereldwijd hard groeit, moet natuurherstel structureel worden verankerd.

Natuurherstel door aanbesteding

In Nederland, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk bestaan al centrale tenderprocedures, die zich goed lenen om natuurherstel op te nemen. Een internationaal georganiseerde, wettelijk verankerde aanpak zorgt voor schaalvoordelen en eerlijke concurrentie, en voorkomt dat onderwaternatuur het onderspit delft in een prijzenslag. Karen Vennik, Commercial Director Offshore Energy en Ocean Health (Van Oord): "Voor Van Oord is natuurinclusief ontwerpen en bouwen een belangrijk thema. Het opnemen van zogenaamde 'non-pricing criteria' heeft in een aantal Nederlandse tenders succesvol gewerkt. De tijd is rijp om natuurversterking verder op te schalen binnen de toekomstige uitrol van wind op zee."

De Rijke Noordzee en NIOZ

Het onderzoek is uitgevoerd binnen het programma De Rijke Noordzee, een initiatief van Natuur & Milieu en Stichting De Noordzee. Het programma onderzoekt hoe windparken op zee hand in hand kunnen gaan met natuurontwikkeling. Langs de hele Nederlandse kust werkt De Rijke Noordzee samen met energiebedrijven, windparkeigenaren en wetenschappers aan natuurversterking in offshore windparken. Dankzij steun van De Nationale Postcode Loterij is dit werk mogelijk.

Het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) is het nationale expertisecentrum van Nederland op het gebied van oceaan, zee en kust. Het instituut streeft naar een fundamenteel begrip van mariene systemen, hoe deze veranderen, welke rol zij spelen in klimaat en biodiversiteit, en hoe zij in de toekomst duurzame oplossingen kunnen bieden voor de samenleving.

Meer informatie

De publicatie, getiteld 'Financing marine restoration through offshore wind investments' verscheen 7 juli 2025 in het wetenschappelijke tijdschrift Bioscience.

Tekst: Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ)

Beeld: The Rich North Sea

Zeilclub ALW is toch wel de parel van Bergen op zoom.

Als eerste wil ik iedereen nog bedanken voor alle felicitaties en leuke attenties voor het ontvangen van mijn koninklijke onderscheiding afgelopen april. Voor o.a. mijn tijd bij WV de schelde en wat ik voor ze heb betekend als vrijwilliger en als voorzitter ALW, Elke keer als ik bij Zeilclub ALW aan kom en ik ga door het hek dan denk ik wat is dit toch een geweldige locatie. Waar we zuinig op moeten zijn met zijn allen.

Vorig jaar trad ik af als voorzitter van Zeilclub ALW na heel veel mooie jaren en gebouwd te hebben met een geweldig team aan wat ALW toen was. En alle voorzitters voor mij gaven elke keer het stokje door en de volgende bouwde door. Zo Kreeg Ronald van Egeraat het stokje van Erik Gommès en ik weer van Roland. Maar waar bleef het stokje? Achter de schermen is er hard het werkt om dit stokje door te geven aan de instructeurs van ALW alleemaal uit de eigen jeugd opgeleid door mij zelf en Marc Koudenburg. En dat gaat goed samen met de jongens werken wij aan ALW. Maar deze jongens moeten wij de ruimte geven op het gebied van ideeën en hoe de jeugd en jongeren om gaan met zeilen anno 2025. En wat zijn hun verwachtingen? Een club blijven draaien hoe het vroeger was is leuk maar daar ga je het niet mee redden! Maar wie nu rond kijkt mij ALW ziet nog steeds genoeg activiteiten als

470 Zeilen, Sailibity zeilen een skarlclub en CWO lessen voor de jeugd etc.

Maar dat houden wij alleen maar vast als iedereen zijn schouders er onder zet van bestuur tot vrijwilligers tot mooie samenwerkingen.

Met samenwerkingen heeft ALW de laatste jaren een groei laten zijn in samenwerkingen met Rulez surf, Ego sport en nog vele partijen. Drukte door de weeks, clubhuis open en activiteiten op het water etc. “Laat je zien en ze kunnen je nooit opruimen” was ooit een gevleugelde uitspraak vanuit de gemeente. Laten we dit vasthouden!! En daar aan blijven werken.

Ook het botenveld bij ALW kan een goede opknap beurt gebruiken het laatste jaar lijkt het meer een boten kerkhof dan een botenveld. Er liggen vele boten waar nog mee gezeild wordt maar ook vele boten die de tijd niet meer zullen overleven. Dus mocht u er een boot hebben liggen en denken verhip die ligt er nog ga er dan is heen. Geld ontvangen is leuk maar een strak botenveld dat actief is beter!

We weten ook dat het DNA tussen WV de schelde en de zeilclub soms schuurt dat is goed! En moet ook kunnen maar we zijn 1 vereniging dus laten we ervoor zorgen dat wij ook voor zorgen dat beiden terreinen er top bij liggen dat trekt zeilers en watersport mensen ook van buitenaf! Zeilclub ALW is een pareltje en laten we dat zo houden dus oproep aan allen schouders er onder en weer bouwen aan een mooi ALW met glans en trots! En laten we met de jongeren praten en hun, hun mening laten geven hoe zij een zeilclub 2025 en verder zien! Zij zijn onze bestuursleden van de toekomst! En bestuursleden die tussen de leden moeten staan en signalen moeten opvangen van welke kant gaan we op!

En laten we zorgen dat de samenwerkingen blijven!

En wie weet zitten de oud voorzitters en Marc Koudenburg nog ooit gezamenlijk op een bankje en zeggen ze wat staat daar toch een mooie club waarin wij allen met vele vrijwilligers en gezellige mensen aan hebben gebouwd.

Met een vrolijke zeil groet,
Uw oud voorzitter Joris Völker

Van de penningmeester,

Aan onze leden,

Nu we tegen het einde van het zomerseizoen lopen, zijn we druk bezig met voorbereidingen om het winterseizoen weer van start te laten gaan. Komende weken wordt het druk voor de hijsploeg om een groot aantal schepen weer op de wal te zetten. Gelukkig is de hijsmast -dankzij de “mannen van Technisch”- weer helemaal in orde en heeft onze hijsmast de jaarlijkse keuring weer met glans doorstaan.

Facturen

Om uw schip te laten hijsen, moet u van tevoren een hijsverklaring ondertekenen. Deze hijsverklaring ligt klaar op het havenkantoor. Omdat er meestal dan ook een havenmeester aanwezig is, kunt u dan ook direct de betaling regelen. Dat is prettig voor de havenmeester en bespaart hem een extra loopje naar het hijsplateau.

Als er -onverhoopt- geen havenmeester aanwezig is, ontvangt u achteraf een factuur. Deze factuur wordt “handmatig” opgesteld door de havenmeester en wordt niet aangemeld bij de bank voor een automatische incasso. Dit betekent dat u zelf voor de betaling zorg moet dragen, ook al heeft u destijds aan onze vereniging een automatische incasso afgegeven.

Als er wel sprake is van een automatische incasso (SEPA) staat dit altijd

onderaan de factuur vermeld dat u geen betaling hoeft te verrichten en is ook de datum weergegeven, waarop het bedrag van uw rekening wordt afgeschreven. Dit gaat dan doorgaans om facturen, die collectief worden aangemaakt en verstuurd. Als een factuur echter handmatig en individueel moet worden aangemaakt is de automatische incasso hier niet van toepassing. In dat geval staat altijd onderaan de factuur dat u de nota zelf moet betalen binnen de termijn van 30 dagen. U moet dan zelf actie ondernemen om de nota te betalen.

Elektra

Eind oktober/begin november worden weer nota's verstuurd voor de winterligplaatsen wal en water. In november wordt ook het elektra verbruik gefactureerd voor de afgelopen zomerperiode (van 01-04-2025 tot 01-11-2025). De ledenvergadering is destijds akkoord gegaan met een inperking van het aantal vrije (gratis) kilowatturen, zodat voor een zomerligplaats in het **water** geldt dat slechts de eerste **10 kwh.** gratis zijn. Als iemand meer dan 10 kwh verbruikt, ontvangt u een nota onder aftrek van de eerste 10 kwh. Als u gebruik maakt van walstroom dient u alle verbruikte kilowatturen af te rekenen. De havenmeesters controleren regelmatig het stroomverbruik op de wal. Zeker met de winterperiode in het verschiet blijft het zaak om zuinig om te gaan met energie; dit bespaart u een hoop geld en ergernis. Mocht u twifelen aan uw periodieke energieverbruik, dan kunt u zich tussentijds tot de havenmeesters wenden, die het door u tot dan toe verbruikte aantal kwh kunnen laten zien. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald!

Lidmaatschap beëindigen

Als u -onverhoopt- uw lidmaatschap wenst op te zeggen, moet u dit reglementair voor 31 december **schriftelijk** of **per mail** melden bij de secretaris van onze vereniging (secretaris@wvdeschelde.nl). U ontvangt altijd van onze secretaris een bevestiging van ontvangst. Als u tijdens het jaar opzegt wordt er nooit restitutie van de contributie verleend. U blijft, indien gewenst, lid tot 31 december en met ingang van 1 januari wordt u uitgeschreven. Elk jaar komt het helaas voor dat leden hun contributie niet betalen en zeggen dat ze zich mondeling hebben bij afgemeld bij de havenmeester of iemand anders. Dit zorgt achteraf voor veel discussie, die gemakkelijk is te vermijden. Voorkomen is beter dan genezen! Als u -wederom onverhoopt- uw ligplaats wenst op te zeggen, moet u dit

altijd melden aan de voorzitter van de havencommissie, zodat uw schip uit de planning van ons administratiesysteem wordt gehaald en u geen factuur meer ontvangt.

Begroting 2026

De voorbereidingen zijn inmiddels opgestart om weer een solide begroting te maken voor het jaar 2026. Op dit moment inventariseren we de bouwkundige plannen om onze vereniging nog beter toe te rusten en toekomstbestendig te maken. Vervolgens zullen we een keuze moeten maken welke plannen in 2026 binnen de financiële kaders kunnen worden gerealiseerd en welke plannen in een later jaar worden uitgevoerd. Daarna is het de beurt aan onze ledenvergadering om zich daarover uit te spreken. Hopelijk zien we u dan op de ledenvergadering. Gelukkig verkeert onze vereniging in de omstandigheid dat we ook voor het jaar 2025 hopelijk een goed resultaat kunnen neerzetten, zodat er voldoende liquide middelen voorhanden zijn om plannen te verwezenlijken.

Herhaalde oproep 2^e penningmeester

Op dit moment word ik ondersteund door 2 leden van onze financiële commissie. Dit zijn Annemiek Fiktorie-Hoppenbrouwers en Willem van Riel. Annemiek lost boekhoudkundige problemen voor mij op en Willem staat mij bij op het terrein van accountancy. Ik ben erg blij dat deze 2 leden mij de helpende hand bieden, temeer omdat ik al enige tijd zowel de taak van de 1^e penningmeester als van de 2^e penningmeester vervul. Uit oogpunt van interne controle zou het echter beter zijn om deze 2 functies te scheiden. We zijn dan ook nog steeds naarstig op zoek naar iemand, die toe wilt treden tot ons bestuur om de taak van 2^e penningmeester over te nemen. Als u interesse heeft of u iemand kent, die deze taak op zich zou willen/kunnen nemen, gelieve dan met mij contact op te nemen (penningmeester@wvdeschelde.nl).

Hans Nijssen
(penningmeester)

Aan de leden en begunstigers van W.V. "De Schelde" te Bergen op Zoom

Aankondiging Algemene (najaar) Ledenvergadering

Datum: 21 november 2025

Plaats: Clubhuis Vermuidenweg 4

Aanvang: **19.30 uur**

Agenda:

- 1 Opening
- 2 Externe spreker (onder voorbehoud)
- 3 In memoriam - overleden leden
- 4 Vaststellen notulen van ALV 11 april 2025
- 5 In- en uitgaande post
- 6 Begroting 2026 (vanaf 11 november af te halen op het havenkantoor, of op de site)
- 7 Jubilarissen
- 8 Pauze
- 9 Mededelingen van het Bestuur
 - Ontwikkelingen met betrekking tot Aan Lager Wal
 - Overige commissies
- 10 Rondvraag
- 11 Sluiting

Hopende u allen te mogen begroeten
Namens het bestuur,

Bram Aertssen, voorzitter

Natuurjournaal 19 juli 2025

Nature Today

Lief bedoeld, maar liever niet bellen voor mekkerende meeuwtjes.

"Er loopt hier een meeuw, hij kan niet vliegen, volgens mij is er wat mee. Kunnen jullie hem komen ophalen?". Dierenambulances en de vogelopvang worden er momenteel mee overspoeld: telefoontjes van bezorgde mensen die nu overal jonge meeuwen op straat zien, vooral kleine mantelmeeuwen en zilvermeeuwen.

Ze komen niet snel genoeg weg voor auto's of fietsen, ze vliegen niet en ze schreeuwen de hele tijd. Misschien hebben ze pijn? Nee, dit zijn piepjonge meeuwen die leren om een meeuw te zijn. Ze zijn al even uit het nest, hebben geen dons meer maar een bruinig verenpak, en leren een voor hen totaal nieuwe wereld kennen. Hun ouders? Die zitten ergens vlakbij op een dak met haviksogen hun kroost in de gaten te houden, let maar eens op. Als je te dicht bij hun jong komt, word je getrakteerd op een snoekduik. In de duinen roven vossen de nesten van zilvermeeuwen leeg en daarom wijken die steeds vaker uit naar daken in stedelijk gebied. Het is het best om hun schoolgaande kuikens met rust te laten en ze waar mogelijk de ruimte te geven om hun natuurlijke gedrag te vertonen. Buiten, in hun eigen omgeving, gaat dat beter dan in een opvang. Als er verder niets met de meeuw aan de hand is, mag de dierenambulance er officieel ook niets mee doen want vogels zijn bij de wet beschermde dieren. Jonge meeuwen leren vanzelf vliegen. Dat gaat,

letterlijk en figuurlijk, met sprongen. In een paar dagen tijd leren de jongen razendsnel. Ze zien andere meeuwen om hen heen vliegen en oefenen met hun vleugels. Hun vliegspieren worden zo steeds sterker. En dan, op een mooie zomerdag: succes! Het is voor ons nog even volhouden, tot al het meeuwenlawaai in de buurt weer is verstomd tot de volgende zomer. Misschien gaan we het zelfs nog missen.

Kleine mantelmeeuw probeert zijn vleugels uit (Bron: Gerrit Kamphuis)

Tekst: Karen Bosma, Nature Today

Beeld: Wim H.N. de Kroon, Waarneming.nl; Gerrit Kamphuis, Waarneming.nl

Stop op gebruik staalslakken in Zeeuwse Wateren

De samenwerkende groene organisaties in Zeeland zijn blij met de motie die is aangenomen in de Tweede Kamer, over het stopzetten van het gebruik van staalslakken ter bescherming van natuurgebieden en de waterkwaliteit. Het RIVM en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) hebben de afgelopen jaren gewaarschuwd voor milieu- en gezondheidsrisico's van staalslakken, een restproduct uit de staalindustrie. Staalslakken werden ook in de Zeeuwse wateren gebruikt voor versterking van oevers, zonder meldplicht. 18 juni 2025

Eric Mahieu, ZMf: "Het is belangrijk om nu door te pakken, ondanks een demissionair kabinet. Staalslakken mogen niet ongemerkt van de agenda verdwijnen. En niet meer onopgemerkt worden gebruikt in het water van de Ooster- en Westerschelde, want daar is het gebied veel te kostbaar voor. Het is tijd om koers te zetten naar een schonere toekomst. Deze motie is een krachtig kompas".

Bescherming uniek onderwaterleven

Tijdens haar laatste dag in functie riep de Tweede Kamer het kabinet op om meer duidelijkheid te verkrijgen over de milieugevaren van het gebruik van staalslakken. De Kamer wil dat het voorzorgsbeginsel wordt gehanteerd en dat het gebruik van staalslakken wordt opgeschort totdat alle risico's volledig in kaart zijn gebracht. De natuurorganisaties vinden deze beslissing de enige juiste: de Ooster- en Westerschelde zijn heel belangrijke gebieden en niet voor niets aangewezen als Natura 2000: "ze vormen enkele van de prachtigste vogelgebieden van ons continent en fungeren als kinderkamer voor vele soorten" (Encyclopedie van Zeeland). Deze unieke natuurwaarden trekken veel bezoekers, die genieten van de natuurlijke rijkdom van de Delta. Boven- én onderwater.

Investico ontdekte meer dan honderd locaties

De groene organisaties vragen al langer om deze natuur goed te beschermen en geen staalslakken meer toe te passen op basis van het voorzorgsbeginsel: bij twijfel, niet doen. In Zeeland waren de provincie, gemeenten, de visserij en de groene organisaties het al veel langer met elkaar eens: "we maken ons zorgen over staalslakken en willen ze niet meer opgedrongen krijgen. We weten dat de bodemstructuur negatief wordt beïnvloed en het effect van de zware metalen en andere stoffen

die nog tientallen jaren zullen blijven uitlogen wordt nog steeds onderzocht” (Eric Mahieu, ZMf). Onderzoek van Investico en De Groene Amsterdammer laat zien op hoeveel locaties staalslakken zijn gebruikt: niet alleen onder wegen en in speeltuinen, maar langs alle oevers en de gehele kustlijn van Nederland.

Krachtig signaal

De motie over het stoppen met staalslakken werd gedragen door tien partijen. Een krachtig signaal dat het roer echt om moet in Nederland en dat het voorzorgbeginsel belangrijk is, voor nu en de toekomst. Een andere koers, waarin natuur en gezondheid voorop staan. Het is belangrijk om staalslakken landelijk af te wijzen en duurzaam beleid te maken, om de natuur en het milieu beter te beschermen. De organisaties vragen dit kabinet en het volgende kabinet, plus de provinciale overheden, om echt werk te maken van alternatief beleid voor het stabiliseren en verstevigen van oevers, vaargeulen en dijken. We rekenen erop dat het gebruik van staalslakken in de Zeeuwse wateren (er stonden voor dit jaar stortingen gepland in o.a. Zierikzee, Saeftinghe, Ossensisse en Breskens) niet meer doorgaat. Zeeland verdient een toekomst waarin de natuur gekoesterd wordt – een mooie en gezonde leefomgeving onder en boven water, zonder chemisch bouwafval. Samen maken we dat waar!

Namens de samenwerkende groene organisaties,
Vereniging Natuurmonumenten, Stichting Anemoon, Stichting De Oosterschelde, Nederlandse Onderwatersport Bond, ZMf

Foto:: Ron Offermans

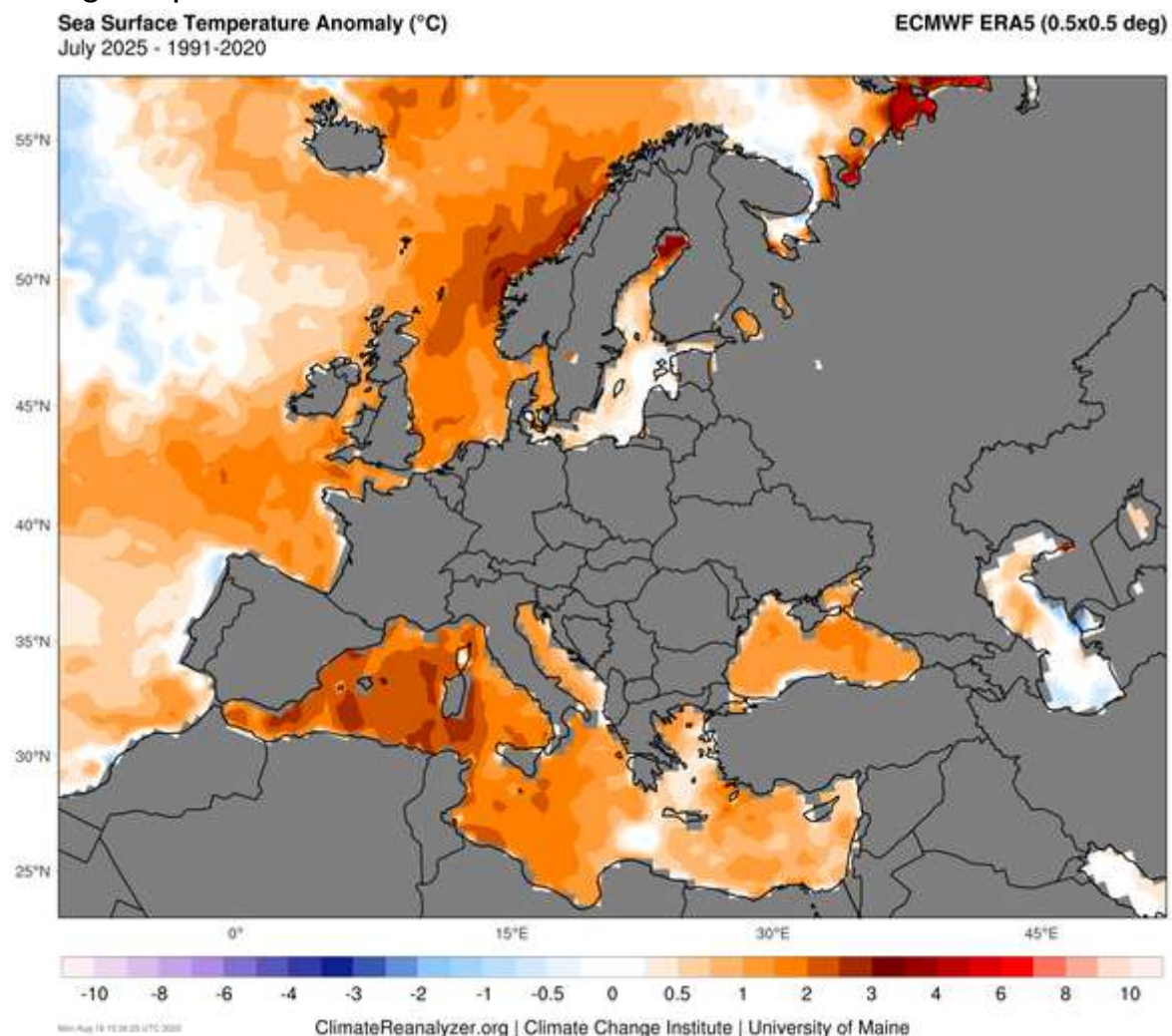

Exotische soorten rukken op door mariene hittegolven

Het oppervlaktewater van de Middellandse Zee was in juli gemiddeld 26,7°C; ruim 1,5 graden hoger dan de 30-jarig gemiddelde temperatuur van de periode 1991-2020. Ook het water in de Noordzee was in juli 2°C warmer dan normaal. Waar de ene soort profiteert van deze warmere wateren, is het de ander zijn ondergang.

Hittegolf op zee

Het is een mariene hittegolf als het zeewater tijdelijk zeer hoge temperaturen heeft. Wanneer hogedrukgebieden lang domineren boven zee, kan het water hier sterk opwarmen. Hogedrukgebieden worden gekenmerkt door weinig wind, veel zon en in de zomer warme luchtsoorten. In deze weersomstandigheden neemt het water veel van de warmte op. Door de grote soortelijke warmte van water duurt het langer voordat het opwarmt, maar ook koelt het erg langzaam weer af. Daarom heeft een mariene hittegolf vaak grotere gevolgen dan een hittegolf op land.

In juli waren de zeewatertemperaturen van de wateren rondom Europa tussen de 1 en 3 graden warmer dan normaal. Bron: Climate Reanalyzer

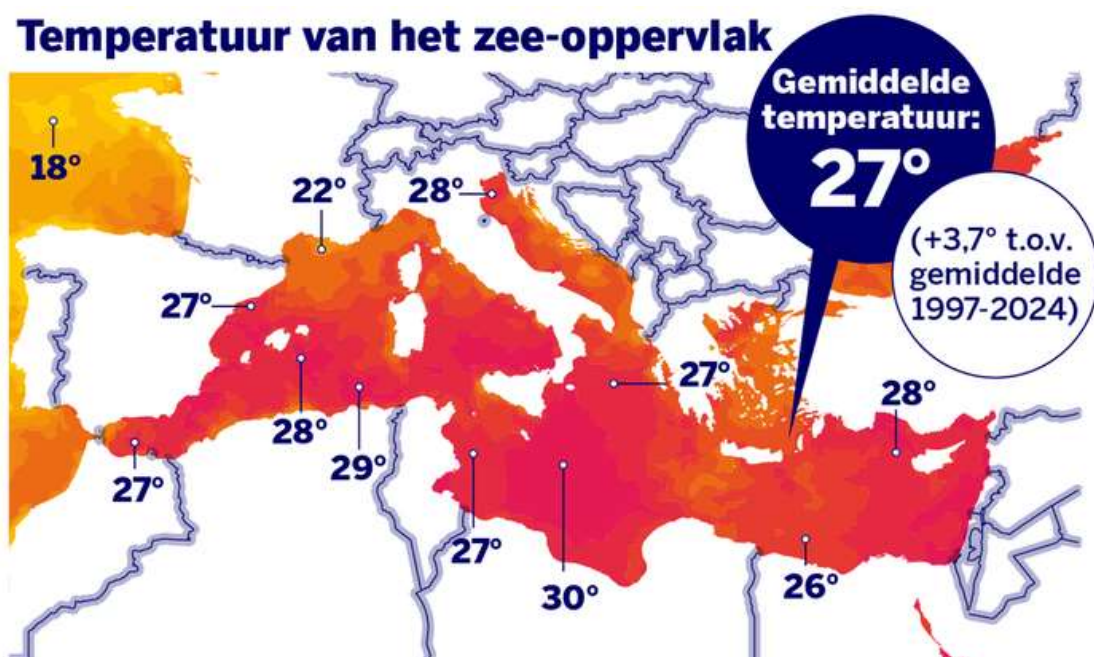
De opkomst van invasieve soorten

Wetenschappers en duikers constateren een groei van indringende soorten zeedieren in wateren waar deze normaal gesproken niet veel voorkomen. In wateren bij het Verenigd Koninkrijk worden bijvoorbeeld octopussen, blauwwintonijnen en paarse stekelwallen waargenomen. De jarenlange opwarming van de zee speelt een belangrijke rol bij de opkomst van deze soorten.

Ook in de Middellandse Zee is dit een probleem. Het zeewater is er nu zo warm als 29°C op een diepte van 30 meter, meldde een duikinstructeur. Door de steeds warmer wordende wateren migreren soorten die oorspronkelijk uit de Rode Zee komen, via het Suezkanaal naar het oostelijke Middellandse Zeegebied. Daar verstoren ze ecosystemen: roofdieren koloniseren het gebied en kleinere vissen zijn de dupe. Aan de andere kant kunnen sommige nieuwkomers ook nuttig zijn in wateren die te warm worden voor de inheemse soorten.

Hoge zeewatertemperaturen drijven de aan de kou aangepaste soorten weg uit de omgeving. Het leefgebied van vissen zoals kabeljauw en zeewolf in de Noordzee verschuift naar het noorden. Visserijen die afhankelijk zijn van deze vissoorten ervaren een moeilijker bestaan en zullen op de lange termijn misschien van soort moeten wisselen.

Een onderzoek uit 2024 stelde vast dat de opwarming van de Atlantische Oceaan kan leiden tot de migratie van bepaalde soorten van de zuidkust van West-Afrika naar het westelijke Middellandse Zeegebied tegen het jaar 2050.

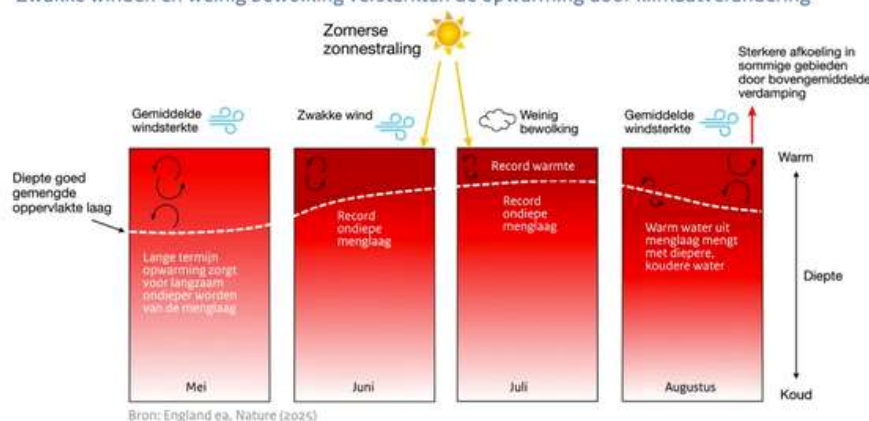

Extra warmte gaat oceaan in

Ongeveer 90% van de warmte die op aarde wordt vastgehouden door de toegenomen concentraties broeikasgassen komt uiteindelijk in de oceaan terecht. Hierdoor worden mariene hittegolven waarschijnlijker en heviger. Waar deze perioden van zeer warm water eerder sporadisch voorkwamen, treedt het nu juist vaak op. In juli 2025 kreeg 18% van de Noord-Atlantische Oceaan te maken met een sterke mariene hittegolf en 68% van de Middellandse Zee. Zonder de door de mens veroorzaakte opwarming zou de helft van de mariene hittegolven sinds 2000 niet hebben voorgekomen, volgt uit een recent onderzoek. Ook is het aantal dagen met een extreme mariene hittegolf meer dan verdriedubbeld sinds 1940.

Wat maakte de Noord-Atlantische oceaan zo warm in de zomer van 2023?

Zwakke winden en weinig bewolking versterkten de opwarming door klimaatverandering

Het proces van het vormen van een mariene hittegolf uitgelegd door middel van de dynamiek op de Noord-Atlantische Oceaan in 2023.

Bron: KNMI (aangepast van England et al., Nature, 2025)

Invloed op het weer

Een abnormaal hoge watertemperatuur heeft ook gevolgen voor het weer. Hittegolven op land kunnen worden versterkt door de warme, vochtige zeelucht. Lokaal kan het zorgen voor intense buien of stormsystemen, zoals storm Boris in Centraal-Europa en de overstromingen in Valencia in 2024.

Eva Sandelowsky Redactie Weer.nl

Vette trekvogels vliegen ver

26-AUG-2025 - Dik worden, daar zijn veel trekvogels nu druk mee. Ook in jouw buurt zijn vogels zich vol aan het eten. Want met voldoende brandstof aan boord, kunnen ze hun lange reis zuidwaarts volbrengen. Daar is soms een onvoorstelbare aanpassing van hun lichaam voor nodig.

Voor de lange tocht begint, past het lichaam van de kanoet zich aan om zo snel mogelijk op te vetten

Eten, eten en nog eens eten. Trekvogels denken aan niets anders, tot ze soms wel twee keer zo zwaar zijn als normaal en alle energie uit dat voedsel hebben opgeslagen als vet. Zo bereiden ze hun reis voor naar het zuiden, waar ze overwinteren. Stel het je voor: in een paar weken tijd, twee keer zo zwaar worden als je nu bent! Voor mensen gruwelijk ongezond, maar voor vogels niet.

Vet is ideaal

Dat vet levert energie als trekvogels non-stop lange afstanden vliegen en onherbergzame gebieden – zoals woestijnen – oversteken. Vet is de ideale manier om energie in het lichaam te bewaren. Het is compact (dus gemakkelijk mee te dragen), geeft veel energie (om de vleugels te bewegen) en weinig afvalstoffen (waardoor de spieren minder snel verzuren).

Vogels slaan de energie uit voedsel op als vet (Bron: Jelle de Jong)

Honger door de hormonen

In korte tijd zoveel vet opslaan dat je lichaamsgewicht verdubbelt, is echter geen gemakkelijk werkje. Om dat mogelijk te maken verandert het lijf van trekvogels soms op onvoorstelbare manieren voor en tijdens de trek. Het opvetten wordt aangestuurd door hormonen, die ook het eetgedrag veranderen. De vogels lijken plotsklaps onverzadigbaar.

Het lichaam verandert

De kanoet is een mooi voorbeeld van een vogel waarbij het hele inwendige lichaam verandert voor vetopslag. Zo is zijn maag extra groot tijdens het opvetten, om snel te kunnen schransen. Maar tijdens de lange vlucht van het noordpoolgebied naar Afrika, wordt zijn maag juist verkleind tot een minimum aan ruimte en gewicht. Onderweg eet hij toch nauwelijks, dus een grote maag is dan overbodige ballast. Het opgeslagen vet wordt via het bloed direct naar de spieren gevoerd.

Precies dik genoeg

Een vogel die onvoldoende opvet, komt tijdens zijn reis brandstof tekort

en moet landen om te eten. Kanoeten doen dat in ons Waddengebied. Die tussenstops zijn nadelig, want de vogel verspeelt kostbare tijd. Nakomers beginnen namelijk vaak te laat aan hun nest, waardoor er niet genoeg eten meer is als hun jongen uit het ei kruipen.

Echter, een vogel die té vet wordt, is traag en vliegt minder snel op. Deze worden eerder gepakt door een roofdier. Vogels streven dus naar precies vet genoeg.

Lepelaars vliegen van moeras naar moeras om tussendoor bij te tanken (Bron: Koos Dansen)

Tussendoor bijtanken

Er zijn ook trekvogels die het bescheidener aanpakken. Lepelaars bijvoorbeeld trekken stapsgewijs naar het zuiden en tanken tussendoor steeds even bij. Ze vliegen van moeras naar moeras, eten daar goed veel vis en leggen per keer 'slechts' een paar honderd kilometer af. Maar

ook zij doen aan opvetten, alleen wat minder extreem.

Trekvogels in je tuin

Ook dichterbij huis zijn de tekenen van de aanstaande trek overduidelijk. Let er maar eens op. Zanglijsters en spreeuwen storten zich nu (of binnenkort) massaal op de struiken die al bessen geven – zoals vuurdoorn, vlier en Gelderse roos – want dat is ideaal trekvogelvoer. Ze kunnen per dag hun lichaamsgewicht aan bessen eten, net zo lang tot ze helemaal klaar zijn voor hun (bescheiden) trek naar Frankrijk of Zuid-Engeland.

Waarom trekken trekvogels 's winters weg?

Vogels trekken 's winters niet naar het zuiden om vorst en sneeuw te ontvluchten, want kou kunnen ze vaak best hebben, zolang ze maar genoeg eten. Uit voedsel halen ze namelijk de energie om warm te blijven. Het knelpunt is dus eten: 's winters kruipen de insecten diep weg en zijn de dagen kort, dus is er minder zoektijd. Veel vogels trekken dan zuidwaarts, omdat voedsel vinden daar door de hogere temperatuur gemakkelijker is.

Er zijn vogels die altijd trekken (gierzwaluw), vogels die altijd hier blijven (huismus) en vogels die ieder jaar opnieuw bepalen wat ze doen (roodborst, lijster en spreeuw). Welke trek-strategie vogels kiezen, hangt af van de weersomstandigheden, hun leefwijze en favoriete voedsel. Insecteneters zullen doorgaans vaker zuidwaarts trekken dan zadeneters.

Tekst: Vogelbescherming Nederland

Beeld: Martin Hierck (leadfoto: kanoet); Jelle de Jong; Koos Dansen

Jos Boone
watersport

Navigatie apparatuur

Technische uitrusting

Casual- en zeilkleding

Diesel- en GTL tankstation

*Al sinds 1975 **advies op maat**
en ruime voorraad op ons
winkelschip in Middelburg*

vetus CENTER

josboone.nl

Jachthaven Middelburg / Maisbaai 1 / 0118 629 913 / info@josboone.nl

De groeiende druk op het IJsselmeer: hoe voorkomen we een strijd om water?

Het IJsselmeer is de belangrijkste zoetwaterbuffer van Nederland. Maar door onder meer klimaatverandering en een toenemende watervraag is het niet langer vanzelfsprekend dat het meer in de toekomst kan voorzien in elke waterbehoefte. Om het IJsselmeer toekomstbestendig te maken, moeten grondeigenaren en waterbeheerders water lokaal beter vasthouden en watergebruikers kijken naar alternatieve bronnen. Ook goede afspraken over de waterverdeling zijn van groot belang.

Wat speelt er rond het IJsselmeer?

- Het IJsselmeer heeft aanhoudend te maken met verzilting en verontreinigingen
- De biodiversiteit in het IJsselmeer is de laatste decennia sterk afgenomen
- Bij langdurige droogte en warmte treedt meer verdamping op en daalt de aanvoer van rivieren
- Tegelijkertijd neemt de vraag naar het water uit het IJsselmeer toe
- Water vasthouden in provincies en verzilting tegengaan kan de druk verminderen
- Ook kunnen gebruikers, zoals de industrie, kijken naar hergebruik van afvalwater
- Vergunningen en afspraken moeten toenemend watergebruik uit het IJsselmeer beperken

Luchtfoto van het IJsselmeer bij Stavoren in Friesland.

Het IJsselmeer: regenton van Nederland

De grootste regenton van Nederland, zo luidt de bijnaam van het IJsselmeer. Het water uit het meer wordt onder meer gebruikt voor:

- Het beregenen van gewassen door de land- en tuinbouw
- Industriële processen, zoals koelwater
- De productie van drinkwater: het Noord-Hollandse PWN is voor 70 tot 80 procent afhankelijk van water uit het IJsselmeer
- Het 'aanvullen' van watersystemen rond het IJsselmeer tijdens droogte

Aanvoer richting provincies

Het IJsselmeer is ook van groot belang voor de natuur. Niet alleen in het meer zelf, maar ook in omliggende provincies. Waterschappen laten bijvoorbeeld IJsselmeerwater in om sloten, beken, plassen, kanalen en grondwater op peil te houden en gebieden te vernatten. De provincie Drenthe voert jaarlijks 100 miljoen kuub water uit het IJsselmeer aan om het tekort aan neerslag in de zomermaanden aan te vullen.

Niet langer gezien als oneindige bron

Tot vijf jaar geleden werd het IJsselmeer nog gezien als oneindige bron. Maar de langdurige droogte van 2018 heeft gezorgd voor een omslagpunt, zegt Koen Zuurbier, strategisch adviseur drinkwater bij PWN. "Door de droogte nam de aanvoer via de IJssel sterk af en drong zout water vanuit de Waddenzee het IJsselmeer in. Dat hadden we nooit eerder meegemaakt. Sindsdien weten we hoe kwetsbaar het IJsselmeer is. Aan het einde van de droge zomer van 2022 was de buffer zelfs 'op'."

Uitdagingen waterkwaliteit en -kwantiteit

Volgens Zuurbier staan zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het meer onder druk.

Uitdagingen rondom kwaliteit:

• Verzilting

Zuurbier: "Wanneer het lange tijd droog is, neemt de aanvoer van zoet water af. Hierdoor komt er vanaf zee via sluizen in de Afsluitdijk meer zout water in het IJsselmeer. In 2018 zorgde verzilting ervoor dat ons drinkwater tijdelijk meer zout bevatte dan volgens de norm – jaargemiddeld 150 milligram chloride per liter – is toegestaan. Ook konden we wekenlang eigenlijk geen water inlaten in onze bekkens. In

september 2022 hadden we dat probleem opnieuw.

- **Chemische verontreinigingen**

Droogte zorgt niet alleen voor meer zout, maar ook voor hogere concentraties van andere stoffen, zegt Zuurbier. “Bijvoorbeeld PFAS. PFAS zijn vooral een probleem omdat deze stoffen niet afbreken of verdampen. Ook zijn ze moeilijk te verwijderen uit het water. Medicijnresten – die we ook aantreffen – kunnen we bijvoorbeeld beter verwijderen.”

- **Organische stoffen**

Algen in het IJsselmeer produceren veel organische stoffen. Omdat deze niet in drinkwater thuishoren, moet PWN deze uit het water halen. Zuurbier: “Dat doen we altijd al en legt een grote druk op onze zuivering. Door klimaatverandering kan het water van het IJsselmeer sneller opwarmen en zullen we mogelijk meer algen aantreffen.”

Uitdagingen rondom kwantiteit:

- **Hogere watervraag bij droogte**

Wanneer het langdurig warm en droog is, neemt de watervraag toe. Zo moet PWN meer drinkwater produceren en heeft de landbouw meer water nodig voor gewassen. Ook voor de natuur is meer water nodig. Volgens voorspellingsmodellen heeft Drenthe in 2050 27 procent meer IJsselmeerwater nodig om droogte in de provincie te bestrijden.

- **Meer doorspoeling zoet water tegen verzilting**

Wat een nog veel grotere impact heeft op de hoeveelheid water dan de onttrekking, is de doorspoeling van zoet water richting zee, zegt Zuurbier. “Deze doorspoeling is nodig om binnendringend zout door de sluizen af te voeren. Om het water enigszins zoet te houden, moet Rijkswaterstaat in droge tijden gemiddeld 40 kuub water per seconde afvoeren. Dat is tien keer zoveel water als dat we innemen voor de productie van drinkwater.”

- **Minder aanvoer rivierwater**

Het IJsselmeer is grotendeels afhankelijk van de IJssel, een aftakking van de Rijn. Deze rivier wordt deels gevoed met smeltwater van sneeuw en gletsjers. Doordat de gletsjers krimpen en de sneeuwvoorraad in de winter afneemt, stroomt er vanaf het late voorjaar minder water door de

Rijn. Zuurbier: “Daarnaast trekt de Waal – ook een aftakking van de Rijn – relatief steeds meer water naar zich toe. Hierdoor stroomt er minder naar de IJssel en het IJsselmeer.”

- **Meer verdamping**

Bij hogere temperaturen en weinig neerslag treedt ook veel verdamping op. Zuurbier: “Het IJsselmeer is in een droge, warme periode een grote verdampingsmachine. De verdamping staat dan gelijk aan ongeveer de helft van de aanvoer vanaf de IJssel.”

Andere ontwikkelingen die impact hebben op het IJsselmeer

De druk op het IJsselmeer zal door een aantal andere ontwikkelingen nog verder toenemen:

- **Tegengaan bodemdaling**

Bij een aantal provincies in Noord-Nederland ligt ook een opgave om bodemdaling tegen te gaan, vertelt Remmelt Scheringa van de provincie Drenthe. “Dit is vooral het geval in veenweidegebieden. Als deze

droogvallen neemt de sponswerking af en daalt de bodem. Ook komt er veel CO₂ vrij. Om het grondwaterpeil hoog te houden moeten provincies steeds meer IJsselmeerwater aanvoeren.”

- **Verlanding van IJsselmeer**

Zuurbier: “Er liggen momenteel plannen om delen van het IJsselmeer te verlanden, bijvoorbeeld voor woonwijken en natuur. Dat zijn belangrijke opgaven, maar dat betekent wel dat je een deel van de buffercapaciteit kwijtraakt.”

- **Energietransitie**

Ook de energietransitie legt meer druk op het IJsselmeer, zegt Zuurbier. “Bijvoorbeeld bij het maken van blauwe energie. Hierbij wordt energie uit zoet en zout water opgewekt. Bij de Afsluitdijk ligt hiervoor een proefinstallatie. Als je dit op grote schaal gaat doen, kan dat zomaar 100 kuub zoet water per seconde kosten. Je moet nu al goed nadenken of dat wel handig is.”

Oplossingen om druk op het IJsselmeer te verminderen

Willen we de druk op het IJsselmeer verminderen, dan zullen we een aantal zaken drastisch moeten veranderen, stelt zowel Scheringa als Zuurbier.

- **Lokaal meer water vasthouden en benutten**

Scheringa: “Het is nu nog te vanzelfsprekend dat partijen direct naar het IJsselmeer kijken als ze water nodig hebben. Provincies en gebruikers in een provincie zouden veel meer zelfvoorzienend moeten worden. Dat betekent lokaal meer water vasthouden in natte periodes, zodat je dit kan benutten in tijden van droogte.”

In Drenthe kijkt de provincie bijvoorbeeld naar het vasthouden van water in de beekdalen en op het Drents plateau. Bovendien hebben een aantal natuurgebieden, zoals het Bargerveen, een waterbuffer. Scheringa: “Als we meer gebiedseigen water beschikbaar hebben, hoeven we minder een beroep te doen op het IJsselmeer.”

- **Ontwikkeling van klimaatbuffer**

Samen met onder meer Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland en lokale gemeenten denkt PWN na over de ontwikkeling van een klimaatbuffer voor de drinkwatervoorziening. Zuurbier: “Hiermee

vergroten we onze voorraad zoet water en kunnen we de inname van IJsselmeerwater voor langere tijd stilleggen. In plaats van vijf tot tien dagen, kunnen we vijf weken zonder inname en veel selectiever het zoete water innemen.”

- **Alternatieve bronnen**

Niet al het water dat nu wordt gebruikt, hoeft noodzakelijk uit het IJsselmeer te komen, zegt Scheringa. “Industriële processen kunnen ook met ander water worden gevoed. Zo wordt in industriewaterzuivering Garmerwolde industriewater gemaakt op basis van water uit het Eemskanaal en wordt het als koel- en proceswater geleverd aan onder andere de datacenters van Google in de Eemshaven. En op termijn wordt hier mogelijk ook gezuiverd afvalwater als bron voor industriewater gebruikt. Als provincie kun je voorwaarden stellen aan het watergebruik.”

- **Goede regionale afspraken**

Rijkswaterstaat regelt via vergunningen welke partij hoeveel water uit het IJsselmeer mag onttrekken. Bij droogte bepaalt de regionale verdringingsreeks welke partij voorrang heeft boven andere gebruikers. Scheringa: “Deze verdringingsreeks is opgenomen in onze provinciale omgevingsverordening. Deze reeks zorgt ervoor dat enerzijds de belangrijkste functies – zoals dijken, de natuur en de drinkwatervoorziening – altijd water hebben en dat tegelijkertijd het IJsselmeer niet wordt leeggetrokken.”

Betrokken partijen voelen de urgentie

Tot slot stipt Zuurbier ook nog een positief gevolg aan van de extreem droge jaren. “Ze hebben in elk geval de urgentie van de problemen bij de betrokkenen duidelijk op het netvlies gezet. Je merkt dat tijdens besprekingen in werkgroepen, maar ook bij besluitvorming. Er lagen bijvoorbeeld plannen voor het verdiepen van een vaargeul en het vergroten van een sluis in de Afsluitdijk. Dat zou indringing van zout betekenen. Door de verziltingsproblemen is dat plan teruggegaan naar de tekentafel.”

Ook is het niet zo Rijkswaterstaat zomaar elke partij toelaat die water uit het IJsselmeer wilt innemen, benadrukt Zuurbier. “Elke aanvraag voor een nieuwe of uitbreiding van een vergunning wordt zorgvuldig bekeken. Met de huidige en eventuele nieuwe uitdagingen verwacht ik eerder dat de vereisten strenger zullen worden.”

Bericht van de Havendienst

Beste leden,

De havendienst Bergen op Zoom heeft ons op de hoogte gebracht van het volgende:

Met enige regelmaat komen er bootjes in de gevaarlijke stoffen haven (Kees de Boer haven) in de voorhaven bij Sabic. Er staat duidelijk aangegeven dat het daar verboden toegang is.

Beeld van Bovenaf Kees de Boer haven.

De mensen liggen daar te vissen en roken er ook, ze maken zich soms zelfs vast aan de tanker die er ligt. Ook de benzinemotor is een potentieel gevaar. Het is echt ten strengste verboden in deze haven binnen te varen, er wordt hier aceton en phenol gelost en dat zijn zeer gevaarlijke stoffen. We roepen u dan ook bij deze op, om die haven niet in te varen en daar te gaan recreëren.

Het is levensgevaarlijk voor u en voor de bemanning van de tankers.

Het Bestuur

Kees de Boer Haven

ACCU'S

10% korting

Leden van deze watersportvereniging krijgen bij inlevering van deze advertentie **10% afhaalkorting**, op de Daveco accu's van 120, 150 en 200 A/h.

DAVECO
ACCUVERKOOP

DAVECO ACCUVERKOOP BV
 Leeghwaterstraat 19
 4251 LM Werkendam
 Tel: 0183-501016
 Fax: 0183-502001
 E-mail: info@daveco.nl
 Website: www.daveco.nl

Prijzen: zie website!

**OUDE ACCU'S ZIJN GELD WAARD
- BEZORGEN MOGELIJK -**

Openingstijden:
 Maandag t/m Vrijdag : 8.00 - 17.00 uur
 Zaterdag : 8.00 - 13.00 uur

Een zoet Grevelingen? ‘We hebben zeventig kuub water per seconde nodig. Meestal is dat er gewoon’

De Grevelingendam scheidt het Grevelingenmeer (rechts) van het zoete Volkerak (onder). Linksboven is de eveneens zoute Oosterschelde te zien. © Jeffrey Groeneweg

Een zoet Grevelingen? ‘We hebben zeventig kuub water per seconde nodig. Meestal is dat er gewoon’ Het is technisch haalbaar om de Grevelingen zoet te maken. Dat blijkt uit onderzoek van de provincie Zeeland. Maar boeren kunnen niet volgend jaar al hun akkers beregenen met water uit het meer, zegt gedeputeerde Arno Vael: „Tussen 2050 en 2100 komt dit plan misschien echt serieus in beeld.”

Joeri Wisse 26 augustus 2025, 16:30Laatste update: 26 augustus 2025, 17:09

„Dit zou echt een heel grote systeemverandering betekenen”, zegt de provinciebestuurder. Voordat zo’n ingrijpende beslissing kan worden genomen, moet er volgens hem eerst nog ‘heel veel onderzoek’ plaatsvinden. „Maar door nu de gesprekken op gang te brengen, zou het plan best in de versnellingsfase kunnen komen. De noodzaak begint steeds groter te worden.”

Daarvoor hoeft je volgens de BBB-bestuurder alleen maar naar buiten te kijken. „De laatste jaren kampen we met periodes van grote droogte. Over het hele jaar valt er voldoende neerslag, maar juist in de groeiperiode regent het nauwelijks. Ook nu is het ontzettend droog in Nederland, maar wij zitten echt in de droogste hoek.”

250 miljoen euro

Voor boeren op Schouwen-Duiveland zou een zoet Grevelingenmeer een oplossing kunnen zijn voor het nijpende gebrek aan zoet water. „Als we de Philipsdam een stukje verleggen, kunnen we zoet water vanuit het Volkerak naar het Grevelingenmeer sturen”, legt Vael uit. „Tijdens eb kan bij de Brouwersdam, aan de andere kant van het meer, zout water uit het meer worden geduwd.” Samen met andere maatregelen vraagt het een investering van zo’n 250 miljoen euro.

Tekst gaat verder onder de kaart.

Zoet Grevelingenmeer?

Volgens Vael blijkt dat de potentiële aanvoer van zoet water voldoende is. „Er is uitgezocht dat er zeventig kuub water per seconde nodig is. In grote delen van het jaar is dat er gewoon. In de paar maanden dat er onvoldoende water is, kun je gebruikmaken van de reservoirfunctie van het meer.” Volgens de onderzoekers duurt het twee jaar om het meer te verzoeten.

Vael realiseert zich dat het verzoeten van het meer een enorme impact heeft. Alle dieren en planten die zout water nodig hebben, gaan dood. De vraag is welke natuur terugkomt. „Daarvoor is uitgebreid ecologisch onderzoek nodig.”

„Er is uitgezocht dat er zeventig kuub water per seconde nodig is. In grote delen van het jaar is dat er gewoon. In de paar maanden dat er onvoldoende water is, kun je gebruikmaken van de reservoirfunctie van het meer.” Volgens de onderzoekers duurt het twee jaar om het meer te verzoeten.

Vael realiseert zich dat het verzoeten van het meer een enorme impact heeft. Alle dieren en planten die zout water nodig hebben, gaan dood. De vraag is welke natuur terugkomt. „Daarvoor is uitgebreid ecologisch onderzoek nodig.” Hij wil ook in gesprek over een oplossing voor vissers. „Is er zoetwatervisserij te ontwikkelen of kunnen ze uitwijken naar de Voordelta?”

Natura2000-gebied

Het Grevelingenmeer is een Natura2000-gebied en geniet vanwege die status hoge juridische bescherming. „Dat kun je als een argument zien om het hele plan af te schieten. Ik vind het juist het onderzoeken waard om te kijken wat er wél kan en daarna belangen af te wegen”, zegt Vael. Hij wijst daarbij ook op kansen om de drinkwatervoorziening in de toekomst veilig te stellen.

Naast heel veel onderzoek, is er ook heel veel overleg met andere overheden nodig. Zoet water naar de Grevelingen sturen, kan ten koste gaan van zoet water elders. Zeeland gaat nu het gesprek aan met andere provincies en alle gemeenten in het gebied. „Het is een heel grote systeemverandering. Uiteindelijk gaan ze daar in Den Haag over.”

‘Niet politiek maken’

Momenteel wordt onderzocht of op Schouwen-Duiveland een grote zoetwaterleiding kan worden aangelegd. Als dat lukt, vindt Vael het nog steeds de moeite waard om te onderzoeken of de Grevelingen zoet kan worden. „Als we naar klimaatscenario’s kijken, wordt zoet water steeds belangrijker. Het Grevelingenmeer kan na het IJsselmeer dé regenton van Nederland worden.”

Vael ziet parallellen met de wisselpolder. Ook dit plan, waarbij polders tijdelijk onder water worden gezet om de kust te verdedigen, riep veel heftige reacties en weerstand op. „Ik wil dit heel graag niet politiek maken. Laten we allemaal uit ons schuttersspuitje komen, openstaan voor argumenten en samen kijken wat het beste is voor alle partijen.”

Beton Centrale West Brabant (locatie de Schelde)

Synthesebaan 2

4612 RB Bergen op Zoom

Beton Centrale West Brabant (locatie de Mark)

Sint Antoinedijk 7

4751 SC Oud Gastel

Contact Planner: 0165-311699

Wij leveren ook aan particulieren klanten

Van de TC.

Enkele weken geleden is de jaarlijkse kraankeuring weer uitgevoerd. We kunnen tevreden kunnen zijn met wederom een certificaat van goedkeuring. De TC heeft voorafgaand aan die keuring de mastenkraan voorzien van een door de fa Heynen versterkt rvs blok op het eind van de giek. Eerder was al opgemerkt dat er als gevolg van een overbelasting, een lichte vervorming aan het blok was ontstaan. Ook de hijsband is preventief vervangen.

Daarnaast hebben we het eindelijk voor mekaar gekregen om de zware "lummel" in de top van de mast (waaraan de grote giek van de botenkraan hangt) te voorzien van enkele smeernippels, zodat dat scharnierpunt nu periodiek goed doorgesmeerd kan worden. Omdat we de beschikking hadden over een flinke hoogwerker hebben we gelijk ook de gehele hijsdraad kunnen invetten zonder daarvoor de giek plat te hebben hoeven leggen.

De haven op hoogte

Leo Pronk, van de vrijwilligers groep

Een ander heikel punt diende zich vorig najaar aan tijdens de hijsbewegingen: op enkele plaatsen op het stallingterrein traden verzakkingen op in de bestrating. Het vermoeden bestond dat dit te wijten was aan een combinatie van slechte regenwaterafvoer (lekke rioolbuizen) waardoor de ondergrond te nat bleef, en overbelasting bij het manoeuvreren met de heftruck en zware schepen op de botenkar. Inmiddels zijn diverse locaties op het terrein herbestraat waarbij ook de straatkolken en rioolbuizen op het terrein zijn geïnspecteerd.

Het tegelpad vanaf de straat naar de kleine poort is gefatsoeneerd, een flinke verzakking binnen het hekwerk is opgehaald evenals de bestrating voor het hijsplateau en bij de lier. Op het middenterrein liggen nu nog enkele stalen rijplaten die we in bruikleen hebben van Bruijs Staalbouw. Omdat op dat gedeelte veel wordt gerangeerd, willen we die ter bescherming van de bestrating wat langer laten liggen zodat de ondergrond zich gelijkmatiger kan zetten; vooral nu het natter wordt en de hijsbewegingen eraan komen spreiden we daardoor de belasting op de

verse bestrating.

Bestuur op grote hoogte;

Nu de zomer op zijn einde lijkt te lopen, kijken we alweer vooruit naar de zelfwerkzaamheid. In de technische commissie hebben we besloten dat we de voorgenomen sloop en nieuwbouw van het "trekkerkot" doorschuiven naar voorjaar 2026. Na de grote renovatie van het havengebouwtje zijn er namelijk nog enkele af te werken klussen, waaronder het steigertje naast de trailerhelling, de buitenverlichting van het havenkantoor en sanitairblokje , plaatsing nieuwe deur in damestoilet en reparatie van het deurkozijn enz.

Mogelijk hebben de leden die voor de zomer-ZWH in aanmerking komen intussen al de uitnodiging ontvangen om zich aan te melden. De standaard klusdag is natuurlijk de zaterdag, maar evenals vorig jaar kan dat in overleg ook op een donderdag of vrijdag, en mits er minimaal 2 leden op die dag willen.

Een geheugensteuntje voor diegenen die de spelregels inzake de zelfwerkzaamheid (nog) niet kennen:

Iedereen die een zomerligplaats in het water óf op de wal heeft, dient ZWH te doen.

Vrijgesteld van ZWH zijn:

- bestuurs- en commissieleden
- 70+ -ers
- vrijwilligers (leden die actief zijn in een werk- of klusgroep zoals de "groenploeg" en "hijsploeg", en in dat verband zich al meer inzetten dan de voorgeschreven ZWH-uren.

Wil je ook in een werkgroep stappen? meld je dan gewoon aan!
aanmelden voor de ZWH doe je via: zelfwerkzaamheid@wvdeschelde.nl

Tot slot: afkopen van de ZWH is ook mogelijk, wil je daarvan gebruik maken dan meld je dat vóór 31-10-2025 ook via het aangewezen mailadres waarna de penningmeester de afkoopnota ad 140,00 euro zal toezenden.

Groetjes Richard van de Heijden,

=====

Ereleden en leden van verdiensten

Bram Aertssen	Erelid
Jan Suijkerbuijk	Erelid
Maarten Veldhoen	Erelid
Nia Suijkerbuijk	Lid van verdienste
Piet Suijkerbuijk	Lid van verdienste

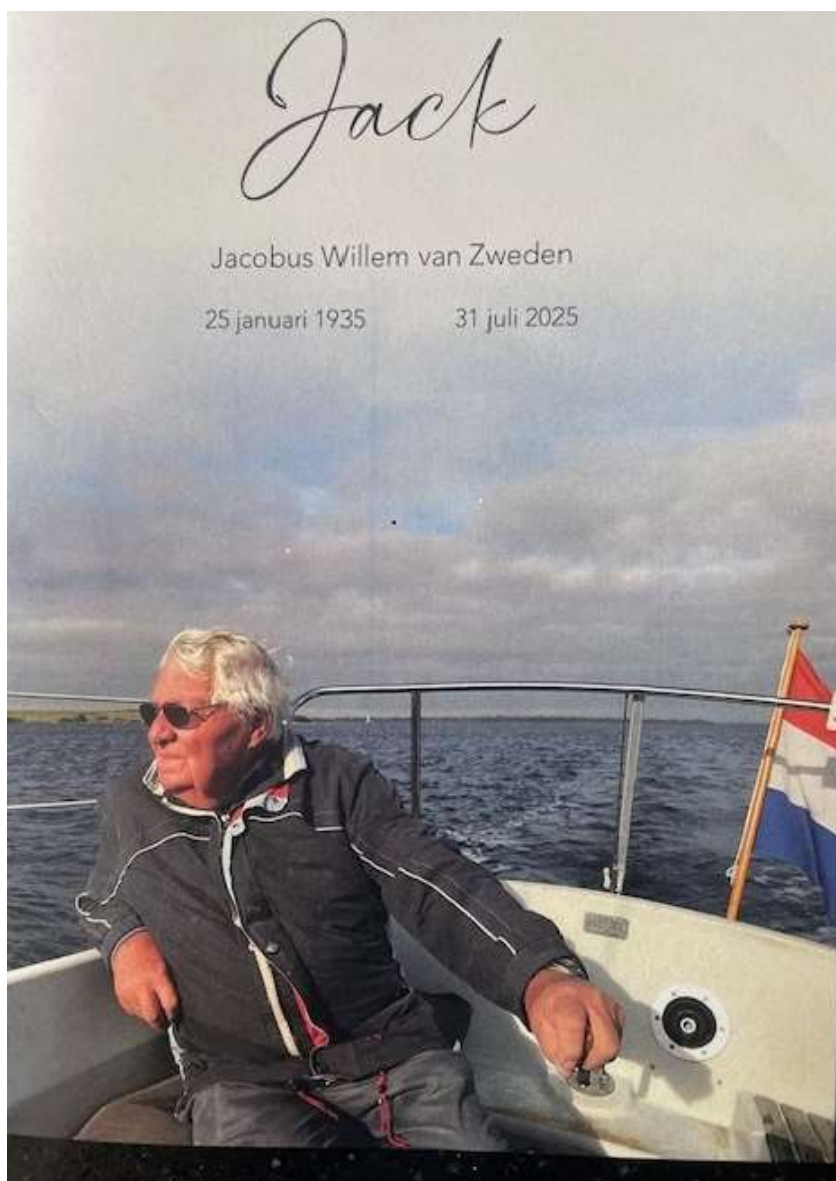

Jack van Zweden Overleden,

Op 90 jarige leeftijd is overleden de heer Jack van Zweden. Jack heeft in de jaren negentig in het bestuur gezeten als penningmeester. Door zijn toedoen zijn wij als watersportvereniging een zeer gezonde vereniging. De penningmeester is in het bestuur de leidende factor wat beleid betreft, daaraan gekoppeld de uitgaven, en in deze was hij zeer geslaagd.

Wij wensen de nabestaanden sterkte toe met dit verlies,
Namens het bestuur,

Bram Aertssen, Voorzitter WV De Schelde

Jack aan boord van zijn geliefde zeilboot.

Deze boot wil je niet missen

De aardappelproducten van Lamb Weston zorgen iedere maaltijd weer voor opwinding. Ga voor te gekke menusuggesties met frieten, Twisters® en CrissCuts® naar LambWeston.eu en laat je inspireren. Er is een zee aan mogelijkheden.

Boer zit te springen om zoet water, Statenleden willen meer haast

Leuk idee, de Grevelingen tot zoetwatermeer omvormen, maar voor de boeren komt die oplossing veel te laat, zeiden diverse Statenleden vrijdag. © Jeffrey Groeneweg

„Waar oorlogen nu nog worden gevoerd om olie, zal dat in de toekomst zijn om zoet water.” Statenlid Carolien Bierens van BBB brengt het vrijdag maar eens duidelijk onder woorden: Zeeland heeft een zoetwaterprobleem. Daar wordt al van alles aan gedaan, maar van sommige Statenleden mag dat wel wat sneller.

Het gaat vrijdagochtend in het provinciehuis vooral over boeren. Boeren die al veel te vroeg in het jaar veel te veel sproeien. Boeren die zo zitten te springen om vers water dat ze het misschien niet eens meer redden. En boeren die misschien wel heel andere gewassen moeten gaan telen: planten die beter tegen zout water kunnen.

Zoete Grevelingen

Zo'n idee om de Grevelingen in de toekomst misschien wel [een zoetwatermeer te maken](#) is heel mooi, maar het duurt veel te lang. „We missen nu al de aanvoer van zoet water naar Schouwen-Duiveland”, aldus Joan van Burg (SGP). Een zoete Grevelingen zal decennia duren en dan zal er geen boer op Schouwen-Duiveland meer aardappelen of

uien telen.”

Gedeputeerde Arno Vael deelt daarop mee dat de mogelijkheden worden onderzocht om zoet water via een pijpleiding aan te voeren naar Schouwen-Duiveland. Daar waren [al eerder plannen voor](#), maar die waren heel duur. „Met een iets smallere pijp, in combinatie met andere maatregelen zoals ondergrondse opslag, denk ik dat we een oplossing hebben voor Schouwen-Duiveland die op veel kortere termijn gerealiseerd kan worden dan een zoete Grevelingen.”

Als de ene boer rustig staat te sproeien terwijl de ander zich aan de regels probeert te houden, moet daarop gehandhaafd worden

Lizo Koppejan, ChristenUnie

Ondertussen is het ook de bedoeling dat boeren zelf een beetje opletten. Diverse Statenleden wijzen er op dat sommigen al vroeg in het voorjaar begonnen te sproeien, waardoor al snel een tekort aan zoet water kan ontstaan. „Die boeren verpesten het voor de burens”, zegt Van Burg. „Als de ene boer rustig staat te sproeien terwijl de ander zich aan de regels probeert te houden, moet daarop gehandhaafd worden”, voegt Lizo Koppejan van de ChristenUnie toe.

Zilte gewassen

Een van de zaken die snel kunnen worden opgepakt, is inzetten op gewassen die beter tegen zout water kunnen, zegt Inez Flameling van PvdA/GroenLinks. „Op Texel worden daar allerlei gewassen op onderzocht, zoals wortelen, bieten en koolrabi. Dat zou ook hier een oplossing op de korte termijn kunnen zijn.”

Gert-Jan Minderhoud van de Partij voor Zeeland ziet er weinig in. „Het zijn heel interessante gewassen die heel ver in de toekomst misschien iets opleveren, maar ze zijn geen oplossing op korte termijn voor de agrariërs.” Dat vindt Flameling dan weer kortzichtig. „Je moet open staan voor vernieuwing, niet altijd maar vasthouden aan wat er is. Toen aardappelen voor het eerst in Europa werden geïntroduceerd, was er ook bijna geen boer die zich er aan wilde wagen.”

Voorbereidingen zeiltocht richting Portugal

Jachthaven Middelburg: foto Danny Wigant

Voorbereiding zeiltocht richting Portugal

10 April , Moody Fly ,van terrein terug in her water, de romp opgeboend ,onderwaterschip klaar voor 2 seizoenen.

De planning ,ongeveer 1mei te vertrekken richting Portugal.

Ik moet een beetje voortmaken ,as halfwinder -radar- rvs beschermplaatsjes fornuis ,nog te klussen.
Op het dek plaats ik een betonplexplaat over de breedte van het schip ,
hier extra plaats voor reddingsvlot , bijboot en stroom aggregaat .

Vervolgens bunkeren .

Gelukkig ervaring opgebouwd , na vorige reizen ,hierbij een realistische opsomming

Kledij ,

2 sets zeilpakken ,regen laarzen , kleding voor alle weersomstandigheden,
alle bedlinnen dubbel , en de voorziening van alledaagse kleding is zo samengesteld
dat ik na 2 weken moet wassen en drogen ,
gebruik van 1 maal wasmachine en droogkast , in Franse havens 10 a 12 €.

EHBO box ,

Bij tochten waarbij je 60 uur geen haven aanloopt en er opstappers aan boord
zijn heb ik uitgebreide apotheek aan boord
dit is een investering van ~ 300 € , veel artikelen zijn beperkt houdbaar .
Je kan dit aanzienlijk aanpassen , indien geen opstappers ,en maken van dagtochten
In grotere havens is er bijna overal een apotheek,

Voeding

Eten en drank ,
Keuken benodigdheden , specerijen voor vlees en vis ,sausen allerlei
brood , aardappelen , puree in poedervorm,rijst spaghetti afbakbroodjes
enz. vers vlees en vis kan ik voor 3 dagen invriezen ,
hoe verder je naar het zuiden gaat hoe minder keuze aan verse groenten
in veel winkeltjes , is keuze ook beperkt ,(nog altijd havens zonder supermarkt)
Ik zorg ervoor dat ik voor 3 dagen voor 2 personen vers eten kan maken
en voor 10 dagen voeding heb.
Gewicht aan dranken allerlei ,50 kg

Oscar , 30 kg hondenbrokken , het bedje met verschoning voor Mr . En nodige medicatie

reddingsmiddelen

Epirp – radar – AIS – 2 marifoons – reddingboei met licht voor de nacht
bijboot – gekeurd reddingsvlot – recente vuurpijlen voor op zee ,
grote zaklamp - misthoorn – drijfanker

Motor

vervangen filters en olie , wierpot , alg nazicht ,
te behandelen zoals een vrouw , moet perfect zijn
de zee is je vriend niet , je moet hierop kunnen rekenen ,
De meeste schrik ,stel ,dat de motor het laat afweten
Ofwel heb je zware zeegang of er is veel stroming ,
bij motorpech, op die momenten heb je niet breed
Van belangrijke onderdelen heb ik dan ook wisselstukken aan boord .
Extra bidon met 20 liter brandstof , in totaal 110 liter , (verbruik 2 liter/h)

Ofwel heb je zware zeegang of er is veel stroming, bij motorpech, op die momenten heb je niet breed. Van belangrijke onderdelen heb ik dan ook wisselstukken aan boord. Extra bidon met 20 liter brandstof, in totaal 110 liter, (verbruik 2 liter/h)

Documenten

verzekering documenten, andere maatschappij moeten nemen, reisroute was afgekeurd owv solo zeilen, Registratiebrief (vroegere Vlaggenbrief), en vaarbewijzen voor UK, een ETA en paspoort Paspoort voor de hond, met recensente inenting

Vlaggen,

beleefdheidsvlaggen voor elk land dat je bezoekt, , Q -vlag voor UK !! ,n° 1 vlag, voor solo zeilers op side van UK, staat een telefoonnummer, voor de haven moet je die bellen. De douane dienst, geeft toestemming of je mag aanmeren, al naar gelang het verhaal. De Q-vlag (gele blokvlag), te hijsen, zonder telefonisch contact, de douane komt naar je toe om de nodige documenten in te vullen, aangaande je verblijf; Je mag ervan opgaan, ze zullen er staan papieren zeekaarten voor je vaargebieden, gebruik ik nog zeer veel
+ Reeds die is heel belangrijk
de lading is een extra gewicht van 500 kg

Waarschijnlijk is de opsomming niet compleet en ook niet voor ieder relevant. Ik heb als route gekozen om de Franse kust te volgen, wat een uitdaging is , orige reis naar Lissabon ben ik via zuid west Engeland gereisd, via deze route heb je minder ongemakken.

Niet wetende waar de boot strandt, is beter dan de boot te missen
Maandag 18 mei,10:00 uur het is zo ver trossen los zonnige dag ,koude nnw wind 3 bf , tij en wind gunstig. Veere,17:00 uur eerste stop, voor de Hond, (Oscar) beentjes strekken plaspauze

Eerste overnachting Middelburg

Dag 2 , sluis door in Vlissingen , gure noordenwind wind , gedeelte met badwater is voorbij
bewuste stop in Blankenberge, ivm aankopen bij Noordzee Boating wordt vervolgd,

Danny Wigan

Container terminal vordert gestaag.

Damwanden zijn klaar. Foto Bram Aertssen

Wie regelmatig de haven in en uit vaart zie met eigen ogen de veranderingen die gaande zijn net buiten de haven. De container terminal zal naar verwachting begin volgende jaar open gaan. Er is ontzettend veel zand opgebracht en er zijn naar ik meen duizenden heipalen in de grond gegaan. De damwanden zijn klaar, en de voor damwanden gaan er binnenkort uit.

Ook de gebouwen krijgen vorm, wij proberen bij de volgende ALV van april 2026 Essers te vragen voor weer een presentatie.

Ook de gebouwen krijgen vorm. Foto; Bram Aertssen

AGENDA

2025 W.V. “De Schelde”

Mei 2025

- 3 Zaterdag (deel 1 / 2)
 Openingstocht Wolphaartsdijk 2025
 Watersportvereniging Wolphaartsdijk
- 4 Zondag (deel 2 / 2)
 Openingstocht Wolphaartsdijk 2025
 Watersportvereniging Wolphaartsdijk

September 2025

- 13 Zaterdag (deel 1 / 2)
 Sluitingstocht Goes - De Werf Goes
- 14 Zondag (deel 2 / 2)
 Sluitingstocht Goes - De Werf Goes

Oktober 2025

- 25 Zaterdag Waailappenrace

Watersportvereniging de Schelde

